Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 25 april 1933 kl. 1 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1933/1934 av utgifterna under riksstatens sjätte huvudtitel, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet.
(4:e avd.)

Departementet.

1:o) **Departementschefen.** Uti den till riksdagen den 3 januari 1933 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1933/1934 har Kungl. Maj:t i avseende å sjätte huvudtiteln, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet, upptagit ordinarie anslaget till departementschefen med oförändrat belopp, 24,000 kronor.

I en inom andra kammaren av herr *K. Kilbom m. fl.* väckt motion, nr 15, har påyrkats viss nedsättning i statsrådens avlöningar.

Beträffande detta ärende avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härmed

anmäles.

2:o) **Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.** Kungl. Maj:t har (punkt 2 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 3 januari 1933, sid. 1—3) föreslagit riksdagen *dels* godkänna ett av departementschefen förordat förslag till ordinarie avlöningsstat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1933; *dels ock* minska det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 177,000 kronor, med 1,700 kronor till 175,300 kronor.

Förevarande förslag innebär, att den i den ordinarie avlöningsstaten ingående anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., för närvarande å 23,700 kronor, skulle nedsättas med 1,700 kronor till 22,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande ordinarie avlöningsstat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag*	135,400 kronor
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., *förslagsanslag*	22,000 »
Förslagsanslag	157,400 kronor;

samt

b) minska det ordinarie förslagsanslaget till *departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli*, nu 177,000 kronor, med 1,700 kronor till 175,300 kronor.

3:o) **Extra byråchef för tekniska ärenden. Ökad föredragning i regeringsrätten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 2 och 3, sid. 3) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1933/1934 anvisa

a) till *extra byråchef för tekniska ärenden* ett extra anslag av 12,000 kronor;

b) till *ökad föredragning i regeringsrätten* ett extra anslag av 13,500 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

4:o) **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkterna 4 och 5, sid. 6—8) föreslagit riksdagen att *dels* godkänna ett av departementschefen förordat förslag till stat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas från och med den 1 juli 1933; *dels* minska det ordinarie förslagsanslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, nu 167,500 kronor, med 2,700 kronor till 164,800 kronor; *dels ock* till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 63,000 kronor.

Departementschefen har förordat en sänkning av den i staten för styrelsen ingående anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., för närvarande å 29,700 kronor, med 2,700 kronor. Vidare föreslås, att i det extra anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet, som för innevarande budgetår bestämts till 45,000 kronor, inräknas kostnaderna för styrelsens hamnavdelning. Till detta ändamål har årligen under anslaget till statens fiskehamnar beräknats ett belopp av 18,000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle under sistnämnda anslagsrubrik för budgetåret 1933/1934 icke erfordras medel utöver omförmälda, för hamnavdelningen behövliga belopp.

Utskottet tillstyrker den föreslagna nedsättningen i det ordinarie anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och har likaledes ansett sig böra biträda förslaget om utgifternas för styrelsens hamnavdelning överflyttande å det extra anslaget till styrelsens verksamhet. *Utskottet.*

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

Stat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag* ...	134,300
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	3,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	27,000
Summa kronor	164,800;

b) minska det ordinarie förslagsanslaget till *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen,* nu 167,500 kronor, med 2,700 kronor till 164,800 kronor; samt

c) till *väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 63,000 kronor.

5:o) **Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens inspektionsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, sid. 8 och 9), som innefattar en sänkning av förevarande anslag med 1,100 kronor, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *väg- och vattenbyggnadsstyrelsens inspektionsverksamhet* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 45,400 kronor.

6:o) **Expenser och resekostnader i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, sid. 9—11) och under hänvisning till vad riksdagen anfört i sin skrivelse nr 78 angående redovisning å riksstaten av anslagen till expenser och tryckningskostnader får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *expenser och resekostnader i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 62,500 kronor.

7:o) **Stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, sid. 11) hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten uppföra det ordinarie reservationsanslaget till *stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren* utan angivet belopp.

8:o) **Vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter.** Kungl. Maj:t har (punkt 9, sid. 11—15) föreslagit riksdagen att till vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 310,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle den i den fastställda staten för användningen av ifrågavarande anslag ingående anslagsposten till avlöning åt tillfälliga vägingenjörsassistenter höjas med 5,000 kronor till 35,000 kronor, varigenom skulle möjliggöras att avlöna ytterligare två vägingenjörsassistenter under åtta månader.

Med utgående härifrån samt efter omräkning av posterna till dyrtidstilllägg efter enahanda grunder som de allmänna dyrtidstilläggsanslagen har departementschefen beräknat utgifterna å anslaget för nästa budgetår på följande sätt:

	Kronor	Kronor
Vägingenjörer:		
Arvoden åt 23 vägingenjörer i löneklass B 30	230,715	
Vikariatsersättningar och särskilda förmåner åt vägingenjörerna, *förslagsvis*	15,000	
Dyrtidstillägg, *förslagsvis*	19,385	
	Förslagsvis	265,100
Biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter:		
Avlöning jämte särskilda förmåner till 10 biträdande vägingenjörer ävensom vikariatsersättningar, *förslagsvis*	59,000	
Avlöning jämte särskilda förmåner till 10 vägingenjörsassistenter	37,000	
Dyrtidstillägg, *förslagsvis*	9,600	
	Förslagsvis	105,600
Tillfälliga vägingenjörsassistenter:		
Avlöning	35,000	
Dyrtidstillägg, *förslagsvis*	3,500	
	Förslagsvis	38,500
	Summa kronor	409,200

Från berörda belopp av 409,200 kronor bör emellertid dragas ett belopp, motsvarande de inkomster, som kunna beräknas inflyta till statsverket såsom ersättning för av vägingenjörerna och deras biträden utförda förrättningar. Dessa inkomster hava för budgetåret 1931/1932 belöpt sig till 84,126 kronor 75 öre och fördelat sig på länen sålunda:

	Kronor		Kronor
Stockholms län	957: 34	Göteborgs och Bohus län	4,005: 47
Uppsala »	986: 50	Älvsborgs »	2,178: 11
Södermanlands »	4,533: 61	Skaraborgs »	11,243: 45
Östergötlands »	2,344: 55	Värmlands »	11,797: 38
Jönköpings »	1,960: 50	Örebro »	3,356: 84
Kronobergs »	8,264: 60	Västmanlands »	—
Kalmar »	15: —	Kopparbergs »	226: 55
Gotlands »	650: —	Gävleborgs »	5,677: 85
Blekinge »	—	Västernorrlands »	452: 84
Kristianstads »	—	Jämtlands »	2,089: 07
Malmöhus »	2,336: 69	Västerbottens »	1,548: 20
Hallands »	—	Norrbottens »	19,502: 20

Departementschefen, som antagit, att uppbördsmedlen å anslaget skulle något stegras, har härvidlag för nästa budgetår räknat med omkring 100,000 kronor eller, för att ernå avjämning av anslagssumman, 99,200 kronor, i följd varav anslaget borde bestämmas till 310,000 kronor.

Den av departementschefen gjorda anslagsberäkningen innefattar vissa poster till dyrtidstillägg. Den omständigheten, att riksdagen ännu icke fattat beslut i fråga om dyrtidstillägg för nästkommande budgetår åt befattningshavare i statens tjänst, har emellertid utskottet, särskilt med hänsyn till förevarande dyrtidstilläggs jämförelsevis begränsade storlek, funnit icke böra föranleda uppskov med anvisande av medel till desamma. Utskottet förutsätter emellertid, att dyrtidstilläggsersättningen till hithörande personal kommer att utgå efter samma grunder, som må bliva bestämda vid avgörande av frågan om dyrtidstillägg åt statens befattningshavare i övrigt. *Utskottet.*

Då förevarande förslag i övrigt ej givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *vägingenjörer*, *biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 310,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

9:o) **Diverse kostnader för vägorganisationen i länen.** Kungl. Maj:t har (punkt 10, sid. 15—17) föreslagit riksdagen att till diverse kostnader för vägorganisationen i länen för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 204,500 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

Ifrågavarande anslag, som för innevarande budgetår är upptaget till 208,000 kronor, har för nästkommande budgetår beräknats på följande sätt:

	Kronor.
Rit- och skrivbiträden åt vägingenjörerna	85,000
Kamerala biträden	28,000
Dyrtidstillägg, *förslagsvis*	11,500
Årliga kontorskostnader för vägingenjörerna, *förslagsvis*	80,000
Förslagsvis	204,500

Utskottet. Under åberopande av vad utskottet under nästföregående punkt anfört i fråga om dyrtidstillägg, får utskottet, som ej haft något att erinra mot nu förevarande förslag, hemställa,

att riksdagen må till *diverse kostnader för vägorganisationen i länen* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 204,500 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

10:o) **Resekostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, sid. 17) hemställer utskottet,

att riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, må till *resekostnader för vägingenjörer, biträdande vägingenjörer och vägingenjörsassistenter* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 125,000 kronor, att direkt utgå av automobilskattemedel.

11:o) **Vägbyggnader och vägunderhåll.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 12—20, sid. 17—41) angående vägbyggnader och vägunderhåll avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande; vilket härigenom

anmäles.

12:o) **Hamn- och farledsundersökningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, sid. 41 och 42) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *hamn- och farledsundersökningar* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 8,000 kronor.

13:o) **Statsunderstödda fiskehamnar.** Kungl. Maj:t har (punkt 22, sid. 43—45) föreslagit riksdagen att till statsunderstödda fiskehamnar för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor.

Till statsunderstödda fiskehamnar har riksdagen för tiden från och med år 1920 till och med budgetåret 1932/1933 anvisat tillhopa 2,505,000 kronor, därav för de båda senaste budgetåren respektive 325,000 och 140,000 kronor. Sistnämnda belopp innebar en minskning i det av Kungl. Maj:t äskade anslaget med 60,000 kronor, vilken beskärning av riksdagen motiverades med de betydande belopp, som från anslag till beredskapsarbeten ställts till förfogande för hamnföretag av här angiven art, samt med önskemålet att kunna bereda medel jämväl till viss farledsupprensning. Nyssnämnda anvisningar från anslag till beredskapsarbeten uppgingo till sammanlagt 418,200 kronor.

Granskningsnämnden har för budgetåret 1933/1934 förordat ett anslagsbelopp av 100,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har, därest även 1933 års riksdag anvisade medel till beredskapsarbeten, förklarat sig hava intet att erinra mot att an-

slaget nedsattes till 100,000 kronor. I motsatt fall har styrelsen funnit nödvändigt, att anslaget höjdes till 300,000 kronor.

Departementschefen har med hänsyn till de betydande belopp, som vid sidan av här ifrågavarande anslag under de två senaste åren utgått och som på samma sätt syntes komma att ytterligare utgå till statsunderstödda fiskehamnar, ansett anslaget för budgetåret 1933/1934 kunna begränsas till det av granskningsnämnden förordade beloppet, 100,000 kronor.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *J. Nilsson* i Malmö väckt motion, nr 37, däri hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam utredning rörande anläggning av skyddade landnings- och lagringsplatser för fiskerinäringen i enlighet med vad i motionen anförts samt inkomma med de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Utskottet.

Kungl. Maj:ts förslag om anslag till statsunderstödda fiskehamnar med 100,000 kronor tillstyrkes av utskottet. Vid bedömande av anslagssummans storlek har utskottet tagit hänsyn till de ökade möjligheter att åstadkomma förbättrade hamnanordningar av olika slag, som redan beretts och alltjämt torde komma att öppnas genom anvisade anslag till motverkande av arbetslöshet.

I den av herr Nilsson i Malmö i ämnet väckta motionen hava framförts en del önskemål om anläggning av »skyddade landnings- och lagringsplatser» vid vissa fiskelägen och andra platser utmed skånska kusten (Kämpinge, Skåre, Trälleborg, Dalköpinge, Gislöv, Östra Torp, Bedinge, Hörte, Abbekås, Svarte och Västerholmen). De framförda uppslagen — i huvudsak avseende smärre fiskehamnsanläggningar eller hamnförbättringar — kunna tvivelsutan i åtskilliga fall förtjäna beaktande och närmare utredning; detta bestyrkes av upplysningar, inhämtade från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, vilken emellertid samtidigt framhållit, att de i motionen angivna kostnadssummorna i stort sett voro för låga, främst beroende på att tillräcklig hänsyn ej tagits till den vid Skånekusten förekommande starka sanddriften.

Att riksdagen nu skulle framställa begäran om särskild utredning rörande de i motionen omnämnda anläggningarna, kan utskottet dock ej tillstyrka. Därest fiskarbefolkningen å de i motionen angivna platserna hyser intresse för och tilltro till möjligheterna av ifrågavarande hamnförbättringars åstadkommande, står det vederbörande intressenter öppet att genom ansökan till länsstyrelsen taga initiativ till en närmare undersökning av förslagen och till deras förverkligande jämnsides med liknande från fiskarbefolkningen inom andra delar av landet framkomna önskemål.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må till *statsunderstödda fiskehamnar* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 100,000 kronor;

b) att den av herr Nilsson i Malmö väckta motionen I: 37 ej må av riksdagen bifallas.

14:o). **Handelshamnar och farleder.** Kungl. Maj:t har (punkt 23, sid. 45—48) föreslagit riksdagen att till handelshamnar och farleder för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

Medelsbehovet för handelshamnar och farleder under nästkommande budgetår har av *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* beräknats på följande sätt:

Företag	Medelsbehov Kronor	Att fördelas på antal år	Bidrag för 1933/1934 Kronor
Lysekil	22,000 (slutanslag)	1	22,000
Hudiksvall	35,000 (»)	1	35,000
Ronneby	206,600	3	70,000
Karlskrona	312,400	3	104,000
Figeholm	61,300	1	61,300
Köpmannehamn	134,000	2	67,000
Borgholm	57,100	1	57,100
Färjestaden	12,000	1	12,000
Strömstad	93,000	1	93,000
Varberg	450,000	4	110,000
Summa kronor	1,383,400		631,400

I anslutning härtill har styrelsen hemställt, att till handelshamnar och farleder måtte för budgetåret 1933/1934 anvisas ett anslag av 631,000 kronor. Därutöver har styrelsen tillstyrkt bidrag till utförande av en första etapp av kajarbeten för Söderhamns stad vid Stugsund med 329,000 kronor, varav 160,000 kronor för budgetåret 1933/1934.

I ärendet har jämväl uppkommit fråga om upphävande av gällande bestämmelser om meddelande av tillstånd till påbörjande av hamn- och farledsföretag.

I kungörelsen den 10 augusti 1928 (nr 328) angående statsbidrag till byggande, förbättring och underhåll av allmänna hamnar och farleder är stadgat, att bidrag ej må utgå till arbete, som påbörjats innan statsbidrag därtill beviljats eller särskilt tillstånd till brådskande arbetes utförande blivit av Kungl. Maj:t meddelat. På grund av detta stadgande har Kungl. Maj:t i ett flertal fall lämnat särskilt tillstånd till arbetets utförande.

Granskningsnämnden har — under framhållande att tillstånd av omförmäld art syntes sålunda i själva verket få anses binda statsverket för avsevärda framtida utgifter, innan ännu medel funnes för ändamålet anvisade — ifrågasatt sådan ändring av omförmälda bestämmelser eller i deras tillämpning, att denna olägenhet undanröjdes.

Yttranden i ämnet hava avgivits av *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* samt *statskontoret.*

Departementschefen har anfört, att det syntes förhålla sig så, att — trots det otvetydiga uttryck, som i beslut om dylikt tillstånd gåves däråt, att beslutet ej innebure ståndpunktstagande i statsbidragsfrågan — vederbörande sökande likväl utginge från att sådant bidrag sedermera skulle beviljas. Departementschefen har därefter anfört följande:

Med hänsyn till de konsekvenser, som visat sig följa härav, särskilt sedan numera ansökningar om sådant tillstånd blivit jämförelsevis talrika, synas åtgärder för tillrättaläggande av dessa förhållanden böra övervägas. I anslutning till vad statskontoret uttalat vill jag för min del föreslå, att bestämmelsen om särskilt tillstånd till brådskande arbetes utförande uteslutes ur 1928 års kungörelse och att i stället införes stadgande därom, att Kungl. Maj:t, då särskilda omständigheter därtill föranleda, kan bevilja statsbidrag trots att arbetet redan påbörjats. Såsom förutsättning för att bidrag skall på detta sätt kunna utgå bör emellertid uppställas, att företaget skall hava utförts i enlighet med av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen granskad och godkänd plan ävensom under den ledning och kontroll samt de villkor i övrigt, som väg- och vattenbyggnadsstyrelsen må hava föreskrivit. Därest riksdagen ej uttalar erinran häremot, torde förut nämnda kungörelse den 10 augusti 1928 få ändras i nu angiven riktning.

I fråga om anslagsbeloppet för nästa budgetår har departementschefen, då någon förhöjning under nuvarande förhållanden icke vore möjlig, funnit sig nödsakad föreslå, att det bibehålles vid oförändrat belopp 300,000 kronor, ävensom tillika framhållit, att där omständigheterna därtill gåve anledning, företag av nu ifrågavarande art kunde komma till utförande även i samband med åtgärder till arbetslöshetens motverkande.

Under förevarande punkt har departementschefen till behandling upptagit frågan om det hittills tillämpade förfaringssättet med dispenser från det uppställda allmänna villkoret att statsbidrag till hamn- och farledsföretag ej må utgå till arbete som påbörjats. *Utskottet.*

I § 4 av gällande kungörelse (1928: 328) angående statsbidrag till allmänna hamnar och farleder — vilken kungörelse är gemensam för såväl handelshamnar och farleder som fiskehamnar — stadgas sålunda bland annat:

»Bidrag må ej utgå till arbete, som påbörjats innan statsbidrag därtill beviljats eller särskilt tillstånd till brådskande arbetes utförande blivit av Kungl. Maj:t meddelat.»

Departementschefen har nu framhållit, att ifrågavarande dispensförfarande visat sig medföra rätt vidsträckta konsekvenser för statsverket; ansökningarna om förhandstillstånd hava nämligen blivit allt talrikare, och vederbörande sökande utginge härvid ifrån att statsbidrag framdeles komme att beviljas trots det otvetydiga uttryck som i besluten gåves däråt, att besluten ej innehölle ståndpunkttagande till bidragsfrågan. Departementschefen har därför föreslagit, att bestämmelsen om särskilt tillstånd till brådskande arbetes utförande uteslötes ur 1928 års kungörelse och att i stället infördes ett stadgande, att Kungl. Maj:t, då särskilda omständigheter ansåges därtill föranleda, kunde bevilja statsbidrag trots att arbetet redan påbörjats; som förutsättning för att bidrag sålunda efteråt beviljades skulle dock uppställas, att företaget utförts efter plan, som granskats och godkänts av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, samt under styrelsens ledning och kontroll och på villkor i övrigt som styrelsen må hava föreskrivit.

De sålunda uppställda villkoren avse företagets rent tekniska utförande. En sak, som dessutom måste vinna beaktande, synes dock utskottet vara

företagets allmänna ekonomiska förutsättningar, i all synnerhet som statsbidragen till handelshamnar och farleder pläga uppgå till en så väsentlig del som inemot $^2/_3$ av byggnadskostnaden. — Vid fiskehamnsbyggnaderna är statens anpart än högre; emellertid hava inga förhandsmedgivanden till dylika företags igångsättning plägat lämnas redan på den grund att de utföras genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg, varvid förutsättes att hela finansieringsfrågan avgjorts innan arbetet påbörjas.

Utskottet vill erinra, att 1932 års riksdag — på förekommen anledning och närmast i samband med frågan om anslag till statsunderstödda fiskehamnar — framhållit vikten av att förslag till hamnbyggnads- och hamnförbättringsföretag ej framlades och beslut härom ej fattades utan att dessförinnan erforderliga utredningar förebragts och nödig klarhet vunnits ej endast om företagets lämpliga tekniska utförande utan ock om det verkliga behovet härav; beaktas borde särskilt, att det erforderliga kapitalutlägget stode i rimligt förhållande till den framtida praktiska nyttan av företaget.

Det synes tämligen självfallet, att de sålunda av riksdagen anförda synpunkterna böra hava avseende ej endast på fiskehamnsbyggnaderna utan även, och i än högre grad, på de i regel än mera ekonomiskt vittutseende handelshamnsföretagen liksom överhuvud på statsunderstödda hamn- och farledsbyggnader i allmänhet.

Om utskottet alltså ej vill motsätta sig den av departementschefen påyrkade författningsändringen i fråga om bidrags beviljande till redan igångsatta företag, sker detta under den uttryckliga förutsättningen, att då bidragsfrågan avgöres, trygghet föreligger, ej endast för att företaget utföres på ett tekniskt tillfredsställande sätt, utan ock för att detsamma har ett mot byggnadskostnaderna rimligen svarande praktiskt och ekonomiskt berättigande.

I övrigt har vad departementschefen under förevarande punkt anfört ej givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *handelshamnar och farleder* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

15:o) **Underhåll av fiskehamnar**. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag punkt 24, sid. 49 och 50) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *underhåll av fiskehamnar* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor.

16:o) **Uthamn för Haparanda och Tornedalen**. Med tillstyrkan av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25, sid. 50), enligt vilket återstoden av det för ifrågavarande hamnbyggnadsföretag erforderliga anslagsbeloppet nu skulle beviljas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *uthamn för Haparanda och Tornedalen* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 144,500 kronor.

17:o) **Marklösen för inomskärsfarled Ramsvikskilen—Ålstenshamn.** Kungl. Maj:t har (punkt 26, sid. 50—53) föreslagit riksdagen att till marklösen för inomskärsfarled Ramsvikskilen—Ålstenshamn för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

I anslutning till beslut av 1931 års riksdag har Kungl. Maj:t genom beslut den 16 april 1931 uppdragit åt statens arbetslöshetskommission att — sedan under medverkan av länsstyrelsen i länet överenskommelse med vederbörande markägare träffats därom, att för farledens framdragande samt för nödiga upplagsplatser m. m. behövlig mark finge, i avvaktan på erforderlig marks förvärvande för statens räkning, av kommissionen tagas i anspråk — såsom reservarbete utföra dels för inrättande av inomskärsfarled å sträckan Ramsvikskilen—Ålstenshamn erforderliga arbeten, dels ock upprensningsarbeten vid Hus- och Grindholmarna, allt i huvudsaklig överensstämmelse med ett den 29 april 1929 upprättat förslag, med iakttagande likväl att minsta farledsdjupet i enlighet med vad av riksdagen förutsatts skulle utgöra 4.5 meter under medelvattenytan samt att i övrigt i förslaget finge, i den mån så prövades lämpligt, vidtagas vissa jämkningar beträffande sättet för arbetets utförande.

Förslagets genomförande hade ursprungligen beräknats draga en kostnad av 2,180,000 kronor. I anledning av en från statens arbetslöshetskommission uttalad förmodan att nämnda belopp ej skulle visa sig tillräckligt för arbetets genomförande, anbefallde Kungl. Maj:t — i samband med beslut den 16 april 1931 om arbetets igångsättning — väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och arbetslöshetskommissionen att inkomma med förnyade kostnadsberäkningar »så snart omständigheterna det medgåve».

Med skrivelse den 5 oktober 1932 har nu väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, efter samråd med statens arbetslöshetskommission, överlämnat nya, efter noggranna undersökningar av kanalsträckan upprättade plan-, sektions- och konstruktionsritningar för ifrågavarande företag jämte därå grundad kostnadsberäkning. Enligt denna beräkning skulle kostnaden för företaget i dess helhet uppgå till 3,750,000 kronor. I denna summa ingår marklösen med ett beräknat kostnadsbelopp av 30,000 kronor, för vars bestridande styrelsen ansett särskilt anslag böra äskas.

Sedermera har Kungl. Maj:t den 28 oktober 1932 godkänt den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen framlagda nya planen för utförande av inomskärsfarleden Ramsvikskilen—Ålstenshamn samt för upprensningsarbeten vid Hus- och Grindholmarna.

Departementschefen har ansett det anmärkningsvärt, att en i så betydande mån missvisande kostnadsberäkning som den vid farledsfrågans prövning tillgängliga kunnat uppgöras, och med anledning härav upprepat redan tidigare framställda erinringar om angelägenheten av att undersökningar, vilka äro avsedda att tjäna som underlag för bedömande av kostnaderna för arbetsföretag, utföras med nödig grundlighet.

Utskottet. Under åberopande av vad departemenschefen i ärendet anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *marklösen för inomskärsfarled Ramsvikskilen—Ålstenshamn* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

Vägtrafikväsendet.

18:o) **Bidrag till skjutsentreprenader.** Kungl. Maj:t har (punkt 27, sid. 54) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att avlåtas i ämnet, beräkna en minskning av det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till skjutsentreprenader, nu 30,000 kronor, med 10,000 kronor till 20,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 10 februari 1933 avlåten proposition, nr 98, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag föreslagit riksdagen *dels* att — med uteslutande ur rikstaten av det ordinarie förslagsanslaget till »Bidrag till skjutsentreprenader» — i riksstaten under sjätte huvudtiteln upptaga ett ordinarie förslagsanslag till bidrag till skjutsentrenader m. m. med 16,000 kronor; *dels ock* bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utbetalande från nämnda anslag av statsbidrag till anordningar för beredande av skjuts och härbärge åt resande i enlighet med de i det vid Kungl. Maj:ts proposition nr 97 fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 10 februari 1933 angivna huvudgrunder.

I sistnämnda statsrådsprotokoll har departementschefen anfört följande.

I proposition denna dag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga förslag till förordning om upphävande av stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911 (nr 63). Enligt detta förslag skall skjutsstadgan upphöra att gälla med utgången av år 1933, dock att beträffande skjutsanstalt, för vilken enligt stadgan slutet entreprenadavtal först därefter utgår, bestämmelserna i stadgan skola tillämpas intill entreprenadtidens utgång. Vid avlåtandet av nämnda proposition har förutsatts, att i vissa fall skall till anordningar för beredande i fortsättningen av skjuts och härbärge åt resande utgå statsbidrag i enlighet med vissa huvudgrunder, beträffande vilkas innehåll jag tillåter mig hänvisa till mitt anförande till det vid nämnda proposition fogade statsrådsprotokollet. Det ordinarie förslagsanslaget »Bidrag till skjutsentreprenader» har avsetts skola utgå ur riksstaten och ersättas av ett ordinarie förslagsanslag »Bidrag till skjutsentreprenader m. m.», vilket skulle för budgetåret 1933/1934 bestämmas till 16,000 kronor eller alltså 4,000 kronor mindre än i statsverkspropositionen beräknats. Från detta anslag skulle bestridas kostnaderna för statsbidrag *dels* under övergångstiden till nuvarande skjutsanstalter i den mån de bibehållas, *dels ock* till de anordningar, som på sätt nyss nämnts kunna efter skjutsstadgans upphävande bliva erforderliga. Till sistnämnda användning av anslaget bör riksdagens bemyndigande inhämtas.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet förehaft en inom andra kammaren av herr *N. E. Nilsson* i Antnäs m. fl. väckt

motion, nr 425, däri hemställts, att riksdagen måtte avslå vad Kungl. Maj:t föreslår i sin proposition (nr 98) angående bidrag till skjutsentreprenader.

Riksdagen har numera, i enlighet med jordbruksutskottets i utlåtande nr 39 gjorda tillstyrkan, bifallit Kungl. Maj:ts proposition nr 97 med förslag till förordning om upphävande av stadgan om skjutsväsendet den 22 juni 1911 (nr 63). *Utskottet.*

Under hänvisning härtill får utskottet, med avstyrkande av motionen II: 425, tillstyrka bifall till propositionen nr 98.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med avslag å herr Nilssons i Antnäs m. fl. motion II: 425,

a) — med uteslutande ur riksstaten av det ordinarie förslagsanslaget »Bidrag till skjutsentreprenader» — i riksstaten under sjätte huvudtiteln upptaga ett ordinarie förslagsanslag till *bidrag till skjutsentreprenader m. m.* med 16,000 kronor;

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att medgiva utbetalande från nämnda anslag av statsbidrag till anordningar för beredande av skjuts och härbärge åt resande i enlighet med de i det vid Kungl. Maj:ts proposition nr 97 fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 10 februari 1933 angivna huvudgrunder.

19:o) **Registrering av motorfordon.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, sid. 54 och 55) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *registrering av motorfordon* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 15,000 kronor.

20:o) **Besiktning av motorfordon.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, sid. 55—57) föreslagit riksdagen att till besiktning av motorfordon för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

För nu löpande budgetår har i riksstaten anslag för detta ändamål upptagits med 1,050,000 kronor. Anslaget är avsett till bestridande av besiktningsmännen tillkommande ersättningar. I riksstaten finnes därjämte upptagen en inkomsttitel »Avgifter för besiktning av motorfordon». Såväl inflytande förrättningsavgifter som utgifterna för besiktningsväsendet upptagas och redovisas således å riksstaten och hava avvägts med beräkning att utgifterna å anslaget skulle stanna inom ramen av uppbörden å inkomsttiteln.

I årets statsverksproposition har föreslagits, att ifrågavarande inkomsttitel skulle i riksstaten för nästa budgetår upptagas med ett till 1,000,000 kronor nedsatt belopp.

I anslutning härtill har departementschefen ansett sig böra vidtaga åt-

gärder för åvägabringande av en minskning av förevarande anslag. Därvid föreslås, att det för s. k. flygande besiktning bestämda årsarvodet, som för närvarande är 500 kronor, skulle sättas till 300 kronor, varigenom de årliga utgifterna härför vid nuvarande antal besiktningsmän, 86, skulle nedbringas med 17,200 kronor.

Vidare skulle den under anslaget kalkylerade utgiftsposten å 100,000 kronor till arvode samt resekostnads- och traktamentsersättning för fordonsinspektion och körskoletillsyn kunna begränsas förslagsvis till 75,000 kronor för år. Med dessa utgångspunkter skulle anslaget till besiktning av motorfordon kunna bestämmas till 1,000,000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förevarande förslag har ej givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må till *besiktning av motorfordon* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,000,000 kronor.

Luftfartsväsendet.

21:o) **Understöd av regelbunden luftfart.** Kungl. Maj:t har (punkt 30, sid. 58 och 59) föreslagit riksdagen att till understöd av regelbunden luftfart för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 640,000 kronor.

Enligt av 1931 års riksdag lämnat bemyndigande har mellan Kungl. Maj:t och kronan samt aktiebolaget Aerotransport den 10 juli 1931 avslutats avtal, varigenom bolaget berättigats att, under senare halvåret 1931 enligt Kungl. Maj:ts bestämmande och under vart och ett av åren 1932—1936 med 650,000 kronor, erhålla understöd för upprätthållande av regelbunden luftfart å linjen Malmö—Amsterdam under hela året och å linjen Stockholm —Helsingfors under minst 8 månader. Till följd av avdrag å understödet till bolaget för år 1932 — i anledning av inskränkning av trafiken å Finlandslinjen — kommer å det av riksdagen för nu löpande budgetår beviljade anslaget till understöd av regelbunden luftfart å 650,000 kronor att uppstå en behållning av 10,000 kronor. För möjliggörande av utbetalning till aktiebolaget Aerotransport av kontraktsenligt understöd med 650,000 kronor behöver alltså för nästa budgetår icke anvisas mer än 640,000 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *understöd av regelbunden luftfart* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 640,000 kronor.

22:o) **Radiotjänst för luftfarten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, sid. 59 och 60) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *radiotjänst för luftfarten* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 40,000 kronor.

23:o) **Väderlekstjänst för luftfarten.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, sid. 60), som innebär en såsom ofrånkomlig ansedd ökning å 2,500 kronor av förevarande anslag i förhållande till det för innevarande budgetår beviljade beloppet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 47,500 kronor.

24:o) **Telegramkostnader för väderlekstjänst för luftfarten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 33, sid. 61) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *telegramkostnader för väderlekstjänst för luftfarten* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor.

25:o) **Expeditionsplattform å Bulltofta flygplats.** Kungl. Maj:t har (punkt 34, sid. 61 och 62) föreslagit riksdagen att till expeditionsplattform å Bulltofta flygplats för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

I samband med att av 1931 års riksdag äskades anslag till belysningsanordningar å Bulltofta flygplats (sjätte huvudtiteln, punkt 36) föreslog Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att besparingar, som kunde uppstå å anslaget, finge användas till expeditionsplattform å nämnda flygplats. Vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit biföll riksdagen.

Frågan om expeditionsplattform har emellertid fått anstå.

I en den 31 augusti 1932 dagtecknad skrivelse har aktiebolaget Aerotransport ånyo upptagit nämnda fråga samt därvid anhållit, att för ändamålet måtte anvisas 20,000 kronor.

Departementschefen har anfört följande:

Den nu tilltänkta plattformen är ungefär dubbelt så stor som den, vilken omnämndes i statsverkspropositionen till 1931 års riksdag. Den ökade storleken har betingats av att trafiken på Bulltofta flygplats vuxit så, att de trafikerande flygplanen icke alltid skulle få plats på plattformen, därest den utfördes enligt det ursprungliga förslaget. Därtill kommer att detta förslag numera i och för sig icke anses tillfredsställande. Man hade nämligen tänkt sig att plattformen skulle bestå allenast av ett antal uppställningsplatser, förenade med förbindelsebanor; de mellanliggande partierna skulle alltså bibehållas i sitt nuvarande skick. Enligt vad som meddelats, har emellertid erfarenheten visat, att med så begränsade anordningar det åsyftade skyddet för motorerna mot skada av grus och sand, som virvlas upp av propellervinden, endast i ringa mån vinnes.

Vad nu och tidigare i ärendet förekommit synes ådagalägga behovet av att ifrågavarande plattform kommer till utförande. Likaledes vill det synas klarlagt, att den lämpligen bör anordnas enligt det nu föreliggande förslaget. Mot det beräknade kostnadsbeloppet har jag icke funnit anledning till erinran. Enär plattformen blir en integrerande del av flygplatsen, vilken är statens egendom, torde den böra bekostas av staten.

Utskottet. Med hänsyn till vad departementschefen anfört, har utskottet ansett sig böra tillstyrka, att erforderliga medel nu anvisas till ifrågavarande ändamål.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *expeditionsplattform å Bulltofta flygplats* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 20,000 kronor.

26:o) **Luftfartsleder Stockholm—Malmö och Malmö—Göteborg—norska gränsen.** Departementschefen har (sid. 63—72) anmält frågan om luftfartsleder Stockholm—Malmö och Malmö—Göteborg—norska gränsen. I Kungl. Maj:ts proposition, nr 212, angående anslag till vissa arbeten under kommunikationsdepartementet för motverkande av arbetslösheten, vilken remitterats till särskilda utskottet, har ett belopp av 2,2 miljoner kronor beräknats för schaktnings- och planeringsarbeten m. m., avsedda i första hand för landningsfält i nyssnämnda luftfartsleder.

Till omförmälda spörsmål har riksdagen alltså tillfälle att taga ställning i samband med propositionen nr 212; vilket härmed

omförmäles.

27:o) **Flyttning av elektriska ledningar för anordnande av landningsfält för flygplan. Biträde vid handläggning av ärenden rörande luftfart. Extra besiktningar av luftfartyg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 35—37, sid. 72 och 73) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *flyttning av elektriska ledningar för anordnande av landningsfält för flygplan* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor;

b), i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *biträde vid handläggning av ärenden rörande luftfart* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 11,600 kronor;

c), i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *extra besiktningar av luftfartyg* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 1,000 kronor.

Byggnadsväsendet.

28:o) **Byggnadsstyrelsen. Byggnadsstyrelsens verksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkterna 38 och 39, sid. 74—76) föreslagit riksdagen *dels* godkänna ett av departementschefen förordat förslag till stat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas från och med den 1 juli 1933; *dels* minska det ordinarie förslagsanslaget till byggnadsstyrelsen, nu 256,300 kronor, med 6,300 kronor till 250,000 kronor; *dels ock* till byggnadsstyrelsens verksamhet för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 115,000 kronor.

Beträffande det ordinarie anslaget innebär förslaget, att den i detsamma ingående posten till icke-ordinarie befattningshavare minskas med 6,300 kronor till 60,700 kronor. Den i det extra anslaget ingående posten till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare och tillfälliga arbetsbiträden m. m., nu å 98,600 kronor, skulle bestämmas till 90,000 kronor samt posten till rese- och traktamentskostnader för byggnadsstyrelsens tjänstemän, nu å 35,400 kronor, till 25,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för byggnadsstyrelsen, att tillämpas från och med den 1 juli 1933:

Stat.	Kronor
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag* ...	184,800
Vikariatsersättningar, *förslagsanslag*	4,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	60,700
Summa kronor	250,000;

b) minska det ordinarie förslagsanslaget till *byggnadsstyrelsen*, nu 256,300 kronor, med 6,300 kronor till 250,000 kronor; samt

c) till *byggnadsstyrelsens verksamhet* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 115,000 kronor.

29:o) **Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m. Länsarkitekter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 40 och 41, sid. 76—78) hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m.* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 5,000 kronor;

b), i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *länsarkitekter* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 80,000 kronor.

30:o) **Byggnader och reparationer. Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader och reparationer.** I förslaget till riksstat för budgetåret 1933/1934 har Kungl. Maj:t upptagit det ordinarie reservationsanslaget till byggnader och reparationer med oförändrat belopp 525,000 kronor. Därjämte har Kungl. Maj:t (punkt 42) föreslagit riksdagen att till förstärkning av reservationsanslaget till byggnader och reparationer för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 375,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 78—81 av statsrådsprotokollet.

Departementschefen har tillstyrkt ett av granskningsnämnden i ämnet framlagt förslag, som biträtts av byggnadsstyrelsen. Detta innebär — frånsett vad som plägat utgå till restaureringsarbetena å Kalmar och Läckö slott — en beskärning av de enligt byggnadsstyrelsens beräkningar vid normala förhållanden för nästa budgetår erforderliga beloppen med i runt tal 400,000 kronor. I förhållande till de för nu löpande budgetår utgående anslagen innebär det en minskning av 125,000 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) för budgetåret 1932/1933 upptaga det ordinarie reservationsanslaget till *byggnader och reparationer* med oförändrat belopp 525,000 kronor; samt

b) till *förstärkning av reservationsanslaget till byggnader och reparationer* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra anslag av 375,000 kronor.

31:o) **Nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, sid. 81—83) om fortsatt anslag till det nya kanslihusbygget — vilket förslag, vad budgetåret 1933/1934 beträffar, avser gamla kanslihusbyggnadens rivning och grundläggningsarbeten för den nya byggnaden — hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att till nybyggnad för Kungl. Maj:ts kansli må av fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden användas ett belopp av 685,000 kronor.

32:o) **Grundförstärkningsarbeten å kammarrättens hus i Stockholm.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkt 44, sid. 83) angående grundförstärkningsarbeten å kammarrättens hus i Stockholm har riksdagen redan fattat beslut; varom härigenom

erinras.

33:o) **Ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm.** Kungl. Maj:t har (punkt 45, sid. 83—85) föreslagit riksdagen att

till ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

Kostnaderna för ifrågavarande anläggning, som beräknats till 101,000 kronor, har departementschefen ansett böra fördelas på tre budgetår, därav för nästkommande budgetår det nu äskade beloppet 45,000 kronor.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må till *ny värmeledning i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad i Stockholm* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 45,000 kronor.

34:o) **Ökade lokaler för länsstyrelsen i Kronobergs län.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46, sid. 85 och 86), som avser beredande av de för länsstyrelsen erforderliga utrymmena genom utnyttjande av den nyuppförda lantmäterikontorsbyggnadens vind, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *ökade lokaler för länsstyrelsen i Kronobergs län* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

35:o) **Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Gotlands län.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, sid. 86 och 87), enligt vilket landsstatshusets i Visby vindsvåning skulle inredas till tjänstelokaler och byggnadens yttertak omläggas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Gotlands län* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 44,000 kronor.

36:o) **Ökade lokaler för länsstyrelsen i Hallands län.** Kungl. Maj:t har (punkt 48, sid. 88) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bliva riksdagen förelagd, till ökade lokaler för länsstyrelsen i Hallands län för budgetåret 1933/1934 beräkna ett extra reservationsanslag av 35,000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 10 februari 1933 avlåten proposition, nr 95, (punkt 1, sid. 1—5, av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag) föreslagit riksdagen att till ökade lokaler för länsstyrelsen i Hallands län för budgetåret 1933/1934 under sjätte huvudtiteln anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

Förevarande förslag innebär i huvudsak, att genom vissa ombyggnadsarbeten inom norra längan av Halmstads slott utrymmen skulle beredas för vägingenjörsexpeditionen, för vilken lokaler för närvarande måste förhyras

på annat håll; länsstyrelsens automobilavdelning skulle därjämte erhålla en erforderlig förbättrad förläggning.

Utskottet. Erinringar hava av länsstyrelsen framförts mot ifrågavarande ombyggnadsförslag med hänsyn till att en av de tre, av en gårdskarl och två expeditionsvakter disponerade bostadslägenheterna måste tagas i anspråk för de avsedda nya tjänstelokalerna. Med hänsyn till den i ärendet lämnade utredningen har utskottet dock ej velat motsätta sig ombyggnadsföretagets genomförande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *ökade lokaler för länsstyrelsen i Hallands län* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

37:o) **Konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, sid. 88 och 89), som innebär en nedsättning av ifrågavarande anslag med 5,000 kronor i förhållande till det för ändamålet under nu löpande budgetår utgående beloppet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *konserveringsarbeten å Bohus fästningsruin* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor.

38:o) **Smärre ombyggnadsarbeten för länsstyrelserna i Älvsborgs, Västmanlands och Kopparbergs län.** Kungl. Maj:t har (punkt 89, sid. 89—93) föreslagit riksdagen att till smärre ombyggnadsarbeten för länsstyrelsen i Älvsborgs län m. fl. för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 23,300 kronor.

Enligt förevarande förslag skulle landskontoret i *Älvsborgs län* erhålla ökat utrymme medelst inredande av disponibelt vindsutrymme i landsstatshuset i Vänersborg. För detta ändamål beräknas ett belopp av 9,300 kronor.

Vidare föreslås, att landskontoret i *Västmanlands län* skulle få sitt behov av ökat utrymme tillgodosett genom inredning av lilla sessionssalen i Västerås slott i tre eller fyra rum för landskansliet, som då skulle kunna avstå tre rum till landskontoret. För nästkommande budgetår begäres anvisande av det härför erforderliga beloppet 4,000 kronor.

Vad länsstyrelsen i *Kopparbergs län* beträffar, föreslås, att i landsstatshuset i Falun skulle till tjänstelokaler inredas en del av vindsvåningen, som nu är oinredd. Härigenom skulle utrymme kunna beredas för länsarkitekten och landskontorets taxeringsavdelning erhålla något ökade lokaler. Kostnaderna härför hava beräknats till 10,000 kronor.

Utskottet. De föreslagna ombyggnadsarbetena å landsstatshusen i Vänersborg och Falun samt inom Västerås slott har utskottet ansett böra i enlighet med föreliggande förslag komma till utförande under nästkommande budgetår.

Med tillstyrkande alltså av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *smärre ombyggnadsarbeten för länsstyrelserna i Älvsborgs, Västmanlands och Kopparbergs län* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 23,300 kronor.

39:o) **Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län.** Kungl. Maj:t har (punkt 51, sid. 93—95) föreslagit riksdagen att till förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 19,200 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts förevarande förslag skulle inom landskontorets lokaler upptagas en korridor genom länsassessorns rum samt därintill belägna arkivlokaler, vilka senare lokaler skulle förändras till tjänsterum. Till korridoren skulle upptagas dörrar från de av länsbokhållarna och landskontoristerna disponerade rummen. Kostnaderna för genomförande av detta förslag hava beräknats till 19,200 kronor.

Beträffande uppkommen fråga om nybyggnad för lantmäterikontoret och i omedelbart samband därmed stående omändringar i landsstatshuset, vilka arbeten ansetts böra komma till utförande under nästa budgetår, har Kungl. Maj:t gjort framställning i samband med äskande av anslag under rubriken »Fonden för förlag till statsverket». Detta ärende har remitterats till särskilda utskottet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag har ej givit anledning till erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså, *Utskottet.*

att riksdagen må till *förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Värmlands län* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 19,200 kronor.

40:o) **Förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Örebro län.** Kungl. Maj:t har (punkt 52, sid. 95) föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bliva riksdagen förelagd, till förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Örebro län för budgetåret 1933/1934 beräkna ett extra reservationslag av 40,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 10 februari 1933 avlåten proposition, nr 95, (punkt 2, sid. 5—11, av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag) föreslagit riksdagen att till förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Örebro län för budgetåret 1933/1934 under sjätte huvudtiteln anvisa ett extra reservationsanslag av 48,500 kronor.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag avser att tillfredsställa det för länsstyrelsen, som är inrymd i Örebro slott, aktuella lokalbehovet, vilket i huvud-

sak hänför sig till landskansliets arkiv och till önskemålet att i anslutning till länsstyrelsens lokaler bereda utrymme för vägingenjörsexpeditionen.

För landskansliets arkiv, som för närvarande är förlagt till fjärde våningen, skulle tagas i anspråk sydöstra tornets bottenvåning jämte ett därintill beläget, nu av en expeditionsvakt disponerat rum. Landskontorets arkiv, jämväl beläget i fjärde våningen, skulle bibehållas i den nuvarande lokalen, som dock skulle förses med branddörrar och brandsäkra fönsterluckor. Slutligen skulle en i fjärde våningen belägen torkvind inredas för vägingenjörsexpeditionen.

Kostnaderna för ifrågavarande arbeten hava beräknats till 48,500 kronor och föreslås skola bestridas genom anslag å riksstaten för nästkommande budgetår.

Utskottet. De ifrågasatta omändringsarbetena inom Örebro slott synas på ett lämpligt sätt tillgodose länsstyrelsens behov av förbättrade arkivlokaler, varjämte vägingenjörens expedition skulle kunna inrymmas inom slottet. Den framlagda byggnadsplanen har ej givit utskottet anledning till erinran. Densamma bör dock allenast betraktas som preliminär, vadan alltså möjlighet bör stå öppen att i densamma vidtaga de jämkningar, som kunna befinnas påkallade och som kunna genomföras inom det anvisade anslagets ram. Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *förbättrade lokaler för länsstyrelsen i Örebro län* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 48,500 kronor.

41:o) **Ökade lokaler för lantmäterikontoret i Gävleborgs län m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 53, sid. 95—97) föreslagit riksdagen att till ökade lokaler för lantmäterikontoret i Gävleborgs län m. m. för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 43,000 kronor.

Departementschefen har förordat ett förslag till ombyggnadsarbeten inom östra och västra flyglarna till Gävle slott, varigenom huvudsakligen skulle beredas ökade lokaler för lantmäterikontoret i länet och arkivutrymme för länsstyrelsen. Förslagets genomförande har beräknats kosta 43,000 kronor.

Utskottet. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *ökade lokaler för lantmäterikontoret i Gävleborgs län m. m.* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra reservationsanslag av 43,000 kronor.

42:o) **Hyreskostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 54, sid. 97) föreslagit riksdagen att i riksstaten under sjätte huvudtiteln uppföra ett ordinarie förslagsanslag till hyreskostnader med 253,000 kronor.

Chefen för finansdepartementet har i det vid statsverkspropositionen under rubrik »Utgifterna. För flera huvudtitlar gemensamma frågor. 3. Anslagen till expens- och tryckningskostnader.» fogade utdraget av statsrådsprotokollet

över finansärenden för den 3 januari 1933 (sid. 19) anfört beträffande kostnader för lokalhyror följande:

Vad angår redovisningen av kostnader för lokalhyror, har för bestridande av dylika utgifter i riksstatsförslaget uppförts ett särskilt förslagsanslag under sjätte huvudtiteln. Till detta anslag skulle överföras hyreskostnader såväl från de allmänna expensanslagen — vilka förutsättas icke vidare få anlitas för hyresutgifter för ämbetslokaler — som från anslag till särskilda myndigheter. Av olika skäl har det dock icke ansetts lämpligt att i nu förevarande sammanhang vidtaga ett överflyttande till sjätte huvudtiteln av samtliga hyreskostnader för hela statsförvaltningen. I avvaktan på en närmare detaljundersökning i samband med utredning om en allmän omläggning av riksstatsuppställningen har överflyttningen befunnits tills vidare böra begränsas till att — förutom sådana hyreskostnader, vilka nu utgå från de gemensamma expensanslagen — väsentligen avse ämbetslokaler för centrala verk och därmed i anslagshänseende jämställda institutioner. I några fall har det dock befunnits lämpligt att till sjätte huvudtiteln överflytta även hyreskostnader för lokalförvaltningar. Närmare uppgift angående de hyresutgifter, som ansetts böra överföras till det ifrågasatta nya hyresanslaget, torde senare i dag komma att lämnas av chefen för kommunikationsdepartementet. Det nya anslaget bör få anlitas endast efter bestämmande av Kungl. Maj:t. Tillfälliga smärre hyresbehov — t. ex. för sammanträdeslokal och dylikt — böra fortfarande tillgodoses från expensanslag.

Under förevarande punkt av sjätte huvudtiteln meddelar chefen för kommunikationsdepartementet, att med utgående från vad chefen för finansdepartementet anfört rörande de ändamål, som borde tillgodoses från ifrågavarande anslag, för anslagsberäkningen erforderliga uppgifter infordrats från respektive departement. Uppgifterna utvisade, att anslaget under nästkommande budgetår skulle belastas med följande utgifter:

	Kronor
Andra huvudtiteln.	
Justitiekanslersämbetet	6,000
Vattendomstolarna	16,500
Summa kronor	22,500
Femte huvudtiteln.	
Socialstyrelsen	3,700
Yrkesinspektionen	14,050
Arbetsdomstolen	4,000
Överståthållarämbetet	15,600
Länsstyrelserna	5,000
Summa kronor	42,350
Sjunde huvudtiteln.	
Statistiska centralbyrån	16,500
Åttonde huvudtiteln.	
Livrustkammaren	1,100
Ostasiatiska arkeologiska samlingen	18,000
Statens biografbyrå	9,500
Summa kronor	28,600

	Kronor
Nionde huvudtiteln.	
Statens egnahemsstyrelse	4,800
Lantmäteristyrelsen	12,000
Lantmäterikontoren i länen	85,075
Lantbruksstyrelsens tuberkulosavdelning	3,000
Summa kronor	104,875
Tionde huvudtiteln.	
Bergsstaten	2,000
Fartygsinspektionen	22,380
Kontorshyror inom lotsdistrikten	13,200
Summa kronor	37,580

Det redovisade anslagsbehovet uppginge alltså till sammanlagt 252,405 kronor. För anslagssummans avjämning borde anslaget bestämmas till 253,000 kronor.

Utskottet. Såsom riksdagen redan tidigare i sin skrivelse nr 78 anfört, synas statens hyreskostnader utan olägenhet kunna sammanföras under ett särskilt anslag å sjätte huvudtiteln.

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förevarande förslag ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten under sjätte huvudtiteln uppföra ett ordinarie förslagsanslag till *hyreskostnader* med 253,000 kronor.

Diverse.

43:o) **Ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 55, sid. 98) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *ersättning åt statens järnvägar för av Kungl. Maj:t medgivna lindringar i befordringsavgifterna för vissa resor* för budgetåret 1933/1934 anvisa ett extra förslagsanslag av 8,000 kronor.

44:o) **Postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser.** Kungl. Maj:t har (punkt 56, sid. 98—104) föreslagit riksdagen att minska det ordinarie förslagsanslaget till postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser, nu 4,700,000 kronor, med 250,000 kronor till 4,450,000 kronor.

Med anledning av vad i 1932 års statsverksproposition uttalats angående åtgärder för nedbringande av statsverkets kostnader för ifrågavarande ändamål anförde riksdagen i skrivelse den 16 mars 1932, nr 6 A, under punkten 44 bland annat följande:

Riksdagen anslöte sig till departementschefens uttalade uppfattning, att en revision av den nuvarande tjänstebrevsrätten vore påkallad såväl av besparingsskäl som med hänsyn till skedda missbruk av densamma. Uppmärksammas borde visserligen de bestämmelser, som Kungl. Maj:t den 4 december 1930 utfärdat till förekommande av dels att postledes i tjänsteväg befordrades alltför tunga och stora försändelser, för vilka annat befordringssätt vore lämpligare, dels ock att assurans m. m. av tjänsteförsändelser onödigtvis påkallades. Det syntes riksdagen dock angeläget, att dessa föreskrifter fullständigades samt att i övrigt erforderlig kontroll utövades över att tjänstebrevsrätten ej missbrukades, allt i syfte att nedbringa de för närvarande synnerligen dryga omkostnaderna härför.

I anslutning till vad riksdagen i berörda skrivelse uttalat har Kungl. Maj:t den 30 juni 1932 utfärdat cirkulär i ämnet (Svensk förf.-saml. nr 360) till samtliga tjänstebrevsberättigade. Kungl. Maj:t har därvid förklarat, att Kungl. Maj:t, som funne åtgärder erforderliga för begränsning av statsverkets kostnader för tjänstebrev och dylika försändelser, emellertid ville med hänsyn till förekomna omständigheter tills vidare begränsa dessa åtgärder att avse utrönande, huruvida och i vad mån — utan ifrågasatt indragning för närvarande av vissa institutioner m. fl. nu tillkommande tjänstebrevsrätt — bland annat genom medverkan från de tjänstebrevsberättigades sida önskvärd kostnadsminskning i förevarande avseende kunde vinnas. I enlighet härmed har Kungl. Maj:t förständigat samtliga tjänstebrevsberättigade att, en var inom sitt verksamhetsområde, söka åstadkomma största möjliga begränsning av tjänstepostens omfattning, därvid vederbörande särskilt hade att noggrant beakta bestämmelserna i förut omförmälda kungörelse den 4 december 1930 (nr 408) samt jämväl angelägenheten av att största varsamhet iakttoges vid tjänstebrevsrättens utnyttjande för massförsändelser, i all synnerhet för distribution av tryck, som avsåge propaganda för tjänstebrevsberättigade, icke statliga institutioner, sådana institutioners ekonomiska verksamhet eller dylikt.

Departementschefen har anfört följande.

Huruvida och i vilken omfattning de åtgärder till begränsning av statsverkets kostnader för tjänsteförsändelser, som blivit av Kungl. Maj:t vidtagna, medfört någon minskning i dessa kostnader, lärer svårligen kunna bedömas utan en mera ingående utredning. Generalpoststyrelsen har också meddelat, att för erhållande av tillförlitlig upplysning, huruvida ifrågavarande åtgärder kunde motivera ändring i det för närvarande fastställda procenttalet för beräkning av postverkets ersättning för tjänsteförsändelser, skulle en sådan undersökning som den förut omförmälda, åren 1927 och 1928 verkställda behöva företagas. Med hänsyn till den stora kostnad, en sådan undersökning medförde, ävensom det därmed förenade besväret för såväl de tjänstebrevsberättigade som postverket syntes dylik undersökning böra företagas allenast på grund av trängande skäl. Styrelsen ville för sin del icke ifrågasätta en sådan undersökning.

Det måste alltjämt anses vara av vikt att statsverkets kostnader för tjänsteförsändelser nedbringas. I betraktande av vad nyss anförts samt i avvaktan å verkningarna av redan vidtagna och eventuellt ytterligare åtgärder i reglerande syfte synes dock en förnyad undersökning rörande tjänsteförsändelserna ännu icke lämpligen kunna vidtagas. Vid sådant förhållande har man att enligt de för närvarande gällande grunderna bedöma anslagsbehovet under budgetåret 1933/1934 för gäldande av postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser. Då frankoteckensuppbörden under nämnda budgetår lärer bliva lägre än den, med vilken i förevarande hänseende räknats för innevarande budgetår, synes anslaget — med beaktande jämväl av från detsamma utgående ersättning för kronouppbörd på landsbygden — kunna för budgetåret 1933/1934 bestämmas till 4,450,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran emot förevarande förslag, hemställer, *Utskottet.*

att riksdagen må minska det ordinarie förslagsanslaget till *postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser*, nu 4,700,000 kronor, med 250,000 kronor till 4,450,000 kronor.

45:o) **Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, sid. 104 och 105) och under erinran om vad riksdagen i sin skrivelse nr 78 anfört angående redovisning å riksstaten av anslagen till expenser och tryckningskostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må minska det ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.*, nu 85,000 kronor, med 9,000 kronor till 76,000 kronor.

46:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58, sid. 105) hemställer utskottet,

att riksdagen må minska det ordinarie reservationsanslaget till *kommittéer och utredningar genom sakkunniga,* nu 80,000 kronor, med 10,000 kronor till 70,000 kronor.

47:o) **Provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Beträffande Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 59 och 60, sid. 106) angående provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst och dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst avgiver utskottet senare under riksdagen yttrande; vilket härigenom

anmäles.

Övriga ordinarie anslag.

48:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under sjätte huvudtiteln, har någon ändring icke föreslagits. Utskottet hemställer,

att samtliga de ordinarie anslag under sjätte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1933/1934 upptagas med oförändrade belopp; dock att i förslagsanslaget till tryckningskostnader må göras den jämkning, som må bliva erforderlig för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Stockholm den 25 april 1933.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Kvarnzelius*, *Lindblad*, *Widell*, *Olof Olsson*, *Bergqvist*, *Nilsson* i Malmö, *Asplund*, *Walles*, *Nilsson* i Fredriksfält, *Thelin*, *Nylander* och *Andersson* i Djursholm; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Holmgren*, *Törnkvist* i Karlskrona, *Eriksson* i Stockholm, *Jeppsson*, *Andersson* i Höör, *Andersson* i Prästbol, *Olsson* i Blädinge, *Nilsson* i Hörby, *Högström*, *Andersson* i Ovanmyra och *Skoglund*.

Reservationer:

vid *punkt 13* (Statsunderstödda fiskehamnar) av herr *Nilsson* i Malmö.

vid *punkt 14* (Handelshamnar och farleder) av herrar *Törnkvist* i Karlskrona och *Jeppsson*.

vid *punkt 29* (Utredningar rörande tillämnade byggnadsföretag m. m. Länsarkitekter) av herrar *Nylander* och *Skoglund* beträffande anslaget till länsarkitekter.